

PINTÉR, I.:

Zala megye malakológiai felmérése - Stand der malakologischen Erforschung des Komitates Zala (Ungarn)

Zala megye Magyarország délnyugati megyéje. Területe 3786 km². Északról Vas, keletről Veszprém, ugyancsak keletről és délkeletről Somogy megye, délnyugat felől pedig Jugoszlávia határolja. Domborzata és vízrajza igen változatos. Jellemzők az észak-déli irányú hosszú, párhuzamos völgyek, a köztük fekvő, keresztirányban eléggé összezabdalt, lapos háta (Zalai-dombság), rengeteg kisebb-nagyobb víznyelvény (Zala, Mura, Kerka, Cserta, Alsó- és Felső-Válicska, a Principális-csatorna s egészen kis szakaszon a Dráva stb.), a sok halastó, vízenyélvény, kaszálók, tőzegtelepek. Területén fekszik a kis-balatoni lápvidék jelentős része, a Balaton északnyugati csücske, a Hévíz-tó s majdnem az egész Keszthelyi-hegység.

A megye puhatestű-faunája nagyon sokrétű és színes. Rendszeres malakológiai kutatások eddig csak a megye egyes részein voltak: a faunát csupán Keszthely környékén (Balaton-part, Keszthelyi-hegység, Kis-Balaton, Hévíz és a berek) ismerjük jól s nagyjából még pl. Zalaegerszeg és Nagykanizsa szűkebb körzetében.

Célom a további tervszerű kutatások elősegítése. Ezért elsősorban azt vizsgálom, hogy a megyében eddig hol, hány puhatestű faj került elő, s melyek azok a területek, ahol még egyáltalán nem is volt gyűjtés. Ezt követően azt igyekszem megállapítani, hogy a malakológiai felkutatottság százalékban kifejezve milyen mértékű.

A felmérést az UTM (Universal Transverse Mercator) négyzetháló segítségével végeztem. A megye területét 55 négyzet foglalja magába, közülük 24 teljes, 31 pedig töredék, vagyis megyehatár menti négyzet.

Tanulmányom elsősorban a Természettudományi Múzeum (Budapest) Mollusca-gyűjteményén és országos nyilvántartásán alapszik, ezenkívül tartalmazza még a Bakonyi Természettudományi Múzeum (Zirc), a Balatoni Múzeum (Keszthely) és saját gyűjteményem adatait (az elsőknél 1979, az utolsónál 1980 végéig terjedően).

Az adatok átengedéséért köszönetet mondok a múzeumok illetékes vezetőinek, továbbá egyes meghatározásaim felülvizsgálatáért fiainak, PINTÉR LÁSZLÓnak, végül különösen a Keszthely környéki gyűjtéseim során fáradhatatlan társamnak, Dr. KEVE ANDRÁS ornitológusnak. Kegyelettel s elismeréssel emlékezem meg KÁROLYI ÁRPÁDról (1907-1972), aki főként Nagykanizsa környékének puhatestű faunáját kutatta szép eredménnyel. De köszönet illeti mindazokat a malakológusokat is, akiket e tanulmány jellegénél fogva név szerint ugyan nem tudok megemlíteni, de munkájuk eredményét a felsorolt gyűjtemények és adatok magukba foglalják.

Zala megye puhatestű fajai

Az alábbi jegyzék az eddig talált 146 csiga- és kagyló-fajt ábécé-rendben sorolja fel. A faj neve és a leíró tudós megjelölése után azoknak a négyzeteknek a kódja következik, amelyekben eddig az illető faj előkerült, végül e négyzetek összes száma.

1. Acanthinula aculeata /O. F. MÜLLER/
XM 34, 38, 43, 44, 48, 49, 68, 69, 78, 79, 88; Össz.: 11 négyzet.
2. Acicula polita /HARTM./
XM 54, 69, 78; Össz.: 4 n.
3. Acroloxus lacustris /L./
XM 29, 39, 47, 54, 57, 66, 67, 68, 77, 78, XN 50; Össz.: 11 n.
4. Aegopinella minor /STABILE/
XM 25, 27, 34, 38, 48, 49, 54, 55, 56, 57, 59, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50, 60; Össz.: 20 n.
5. Aegopinella pura /ALDER/
XM 69, 78, 79, XN 50; Össz.: 4 n.
6. Aegopinella ressmanni /WEST./
XM 15, 25, 28, 35, 47, 48, 54, 55, 59, 68, 69, 77, 78, 79, XN 50; Össz.: 15 n.
7. Aegopis verticillus /LAMARCK/
XM 29, 35, 38, 47, 48, 49, 54, 58, 68, 69, 78, 79; Össz.: 12 n.
8. Amphimelania holandri /FÉR./
XM 15, 25, 49, 66, 67, 68, 77, XN 50; Össz.: 8 n.
9. Ancylus fluviatilis /O. F. MÜLLER/
XM 43; Össz.: 1 n.
10. Anisus leucostoma /MILLET/
XM 07; Össz.: 1 n.
11. Anisus septemgyratus /ROSSM./
XM 15, 24; Össz.: 2 n.
12. Anisus spirorbis /L./
XM 07, 15, 37, 45, 47, 54, 55, 56, 57, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, XN 50, 60; Össz.: 18 n.
13. Anisus vortex /L./
XM 44, 54, 55, 66, 67, 68, 77, 78; Össz.: 8 n.
14. Anisus vorticulus /TROSCH./
XM 47, 54, 56, 67, 68, 69, 77, 78; Össz.: 8 n.
15. Anodonta anatina /L./
XM 45, 77, 78; Össz.: 3 n.
16. Anodonta cygnea /L./
XM 45, 66, 67, 68, 77, 78; Össz.: 6 n.
17. Aplexa hypnorum /L./
XM 07, 45, 54, 68, 69, 77, 78, XN 50; Össz.: 8 n.
18. Arion circumscriptus JOHNSTON
XM 16, 56, 67, 68, 69, 77, 78; Össz.: 7 n.
19. Arion fasciatus /NILSSON/
XM 68, 78; Össz.: 2 n.
20. Arion hortensis FÉR.
XM 54, 68, 78; Össz.: 3 n.
21. Arion subfuscus /DRAP./
XM 57, 67, 68, 69, 77, 78, 79; Össz.: 7 n.
22. Armiger crista /L./
XM 35, 44, 47, 54, 55, 56, 66, 67, 68, 69, 77, 78, XN 50; Össz.: 13 n.
23. Balea perversa /L./
XM 69; Össz.: 1 n.
24. Bathyomphalus contortus /L./
XM 15, 25, 38, 39, 44, 47, 54, 55, 56, 67, 68, 69, 77, 78, XN 50; Össz.: 15 n.
25. Bithynia leachi /SHEPP./
XM 44, 66, 67, 68, 77, 78, 88, XN 50; Össz.: 8 n.

26. Bithynia tentaculata /L./
 XM 07, 15, 24, 25, 37, 38, 44, 47, 48, 54,
 55, 56, 57, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88,
 XN 50, 60; Össz.: 23 n.
27. Bradybaena fruticum /O. F. MÜLLER/
 XM 07, 25, 29, 34, 39, 43, 44, 45, 47, 48,
 54, 55, 56, 57, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77,
 78, 79, XN 50, 60; Össz.: 25 n.
28. Bulgarica vetusta /ROSSM./
 XM 54, 69, 79; Össz.: 3 n.
29. Carychium minimum O. F. MÜLLER
 XM 07, 25, 27, 29, 35, 38, 44, 45, 47, 48,
 54, 55, 56, 57, 59, 66, 67, 68, 69, 77, 78,
 79, XN 50, 60; Össz.: 24 n.
30. Carychium tridentatum /RISSO/
 XM 35, 45, 48, 54, 55, 56, 59, 68, 69, 78,
 79; Össz.: 11 n.
31. Ceciloides acicula /O. F. MÜLLER/
 XM 29, 38, 39, 48, 55, 56, 57, 59, 65, 68,
 69, 77, 78, 79, XN 50, 60; Össz.: 16 n.
32. Ceciloides petitiiana /BENOIT/
 XM 35, 78; Össz.: 2 n.
33. Cepaea hortensis /O. F. MÜLLER/
 XM 29; Össz.: 1 n.
34. Cepaea nemoralis /L./
 XM 25, 29, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 54,
 55, 56, 57, 58, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77,
 78, 79, 88, XN 50; Össz.: 25 n.
35. Cepaea vindobonensis /FÉR./
 XM 07, 25, 29, 38, 43, 44, 45, 47, 48, 49,
 54, 56, 57, 58, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77,
 78, 79, 88, XN 60; Össz.: 25 n.
36. Chondrula tridens /O. F. MÜLLER/
 XM 15, 25, 38, 44, 48, 49, 54, 55, 56, 57,
 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, XN 50; Össz.:
 18 n.
37. Clausilia dubia DRAP.
 XM 69, 78, 79; Össz.: 3 n.
38. Clausilia punila PFR.
 XM 07, 25, 48, 54, 68, 69, 78, 79, XN 50,
 Össz.: 9 n.
39. Cochlicopa lubrica /O. F. MÜLLER/
 XM 07, 15, 17, 24, 25, 27, 35, 37, 38, 39,
 44, 47, 48, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 65, 66,
 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50, 60; Ö.:
 30 n.
40. Cochlicopa lubricella /PORRO/
 XM 27, 28, 35, 38, 39, 47, 48, 49, 54, 55,
 56, 59, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50;
 Össz.: 20 n.
41. Cochlicopa nitens /GALL./
 XM 68; Össz.: 1 n.
42. Cochlodina laminata /MONT./
 XM 17, 25, 34, 35, 38, 45, 47, 48, 49, 54,
 58, 59, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN
 50; Össz.: 21 n.
43. Columella edentula /DRAP./
 XM 48, 54, 55, 68, 69, 78; Össz.: 6 n.
44. Daudebardia brevipes /DRAP./
 XM 69, 78; Össz.: 2 n.
45. Daudebardia rufa /DRAP./
 XM 54, 59, 68, 69, 78, 79, 88; Össz.: 7 n.
46. Deroceras agreste /L./
 XM 38, 56, 57, 67, 68, 69, 78, 79, 88; Ö.:
 9 n.
47. Deroceras laeve /O. F. MÜLLER/
 XM 47, 68, 69, 77, 78; Össz.: 5 n.
48. Deroceras reticulatum /O. F. MÜLLER/
 XM 17, 54, 68, 69, 78, 79, 88; Össz.: 7 n.
49. Deroceras sturanyi /SIMR./
 XM 68; Össz.: 1 n.
50. Discus perspectivus /MÜHLF./
 XM 25, 35, 54, 55, 68, 69, 79, XN 50; Ö.:
 8 n.
51. Discus rotundatus /O. F. MÜLLER/
 XM 77; Össz.: 1 n.
52. Dreissena polymorpha /PALLAS/
 XM 67, 69, 77, 78; Össz.: 4 n.
53. Ena obscura /O. F. MÜLLER/
 XM 54, 59, 68, 69, 78, 79, 88; Össz.: 7 n.
54. Euconulus fulvus /O. F. MÜLLER/
 XM 07, 35, 44, 49, 54, 56, 59, 66, 67, 68,

69. 77. 78, 79, 88, XN 50; Össz.: 16 n.
55. Euomphalia strigella /DRAP./
XM 25 34, 38, 44, 48, 49, 55, 56, 57, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50; Ö.: 19 n.
56. Fagotia acicularis /FÉR./
XM 15, 25; Össz.: 2 n.
57. Ferrissia wautieri /MIR./
XM 66, 67, 68, 77, 78; Össz.: 5 n.
58. Granaria frumentum /DRAP./
XM 35, 48, 49, 56, 57, 59, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50; Össz.: 13 n.
59. Gyraulus albus /O. F. MÜLLER/
XM 47, 54, 55, 56, 66, 67, 68, 69, 77, 78, XN 50; Össz.: 11 n.
60. Gyraulus laevis /ALDER/
XM 68, 69, 77, 78; Össz.: 4 n.
61. Helicella obvia /MENKE/
XM 45, 47, 48, 49, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50, 60; Össz.: 18 n.
62. Helicodonta obvoluta /O. F. MÜLLER/
XM 38; Össz.: 1 n.
63. Helicopsis striata /O. F. MÜLLER/
XM 44, 48, 54, 68, 69, 77, 78; Össz.: 7 n.
64. Helix pomatia L.
XM 07, 15, 25, 29, 34, 35, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 54, 56, 57, 58, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50, 60; Ö.: 30 n.
65. Hippeutis complanatus /L./
XM 24, 55, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79; Ö.: 9 n.
66. Laciniaria plicata /DRAP./
XM 68, 69, 78, 79; Össz.: 4 n.
67. Lehmannia marginata /O. F. MÜLLER/
XM 68, 69, 78, 79; Össz.: 4 n.
68. Limax cinereoniger WOLF
XM 69, 78, 79; Össz.: 3 n.
69. Limax flavus L.
XM 78, 79; Össz.: 2 n.
70. Limax maximus L.
XM 38, 54, 68, 69, 78; Össz.: 5 n.
71. Limax tenellus O. F. MÜLLER
XM 69, 78, 79; Össz.: 3 n.
72. Lithoglyphus naticoides /PFR./
XM 15, 54, 66, 67, 77, 78; Össz.: 6 n.
73. Lymnaea auricularia /L./
XM 47, 66, 67, 68, 77, 78; Össz.: 6 n.
74. Lymnaea corvus /GMELIN/
XM 47, 67, 68, 69, 77, 78; Össz.: 6 n.
75. Lymnaea palustris /O. F. MÜLLER/
XM 15, 24, 39, 44, 45, 47, 54, 55, 56, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 88, XN 50; Össz.: 17 n.
76. Lymnaea peregra /O. F. MÜLLER/
XM 07, 15, 25, 29, 37, 39, 45, 47, 54, 55, 57, 58, 59, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50, 60; Össz.: 23 n.
77. Lymnaea stagnalis /L./
XM 15, 24, 25, 39, 43, 45, 47, 48, 54, 56, 66, 67, 68, 77, 78; Össz.: 15 n.
78. Lymnaea truncatula /O. F. MÜLLER/
XM 29, 35, 39, 44, 45, 47, 54, 55, 57, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, XN 50, 60; Össz.: 20 n.
79. Macrogastra plicatula /DRAP./
XM 79; Össz.: 1 n.
80. Macrogastra ventricosa /DRAP./
XM 25, 48, 49, 54, 68, 69, 77, 79; Össz.: 8 n.
81. Milax budapestensis /HAZAY/
XM 54, 68, 78; Össz.: 3 n.
82. Monacha cartusiana /O. F. MÜLLER/
XM 07, 15, 24, 29, 38, 39, 44, 47, 48, 49, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50, 60; Össz.: 27 n.
83. Nesovitrea hammonis /STRÖM/
XM 07, 39, 44, 54, 59, 66, 67, 68, 69, 77, XN 50; Össz.: 11 n.
84. Orcula dolium /BRUG./
XM 35, 48, 54, 68, 69, 77, 78, 79; Össz.: 8 n.

85. Oxychilus draparnaudi /BECK/
 XM 25, 35, 38, 39, 48, 54, 59, 67, 68, 69,
 77, 78; őssz.: 12 n.
86. Oxychilus glaber /ROSSH./
 XM 67, 68, 69, 78, 79; őssz.: 5 n.
87. Oxychilus inopinatus /UL./
 XM 44, 48, 49, 54, 55, 56, 68, 69, 77, 79,
 88, XN 60; őssz.: 13 n.
88. Perforatella bidentata /GHELIN/
 XM 07, 15, 54, 67, 68, XN 50; őssz.: 6 n.
89. Perforatella incarnata /O. F. MÜLLER/
 XM 07, 25, 29, 34, 35, 38, 43, 48, 49, 54,
 55, 56, 57, 59, 67, 68, 69, 77, 78, 79, XN
 50; őssz.: 21 n.
90. Perforatella rubiginosa /A. SCHMIDT/
 XM 15, 38, 44, 45, 47, 54, 55, 56, 57, 58,
 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN
 50, 60; őssz.: 22 n.
91. Perforatella umbrosa /PFR./
 XM 07, 25, 29, 34, 39, 44, 48, 54, 59, 65,
 68, XN 50; őssz.: 12 n.
92. Physsa fontinalis /L./
 XM 38, 47, 54, 56, 66, 67, 68, 69, 77, 78,
 88, XN 50; őssz.: 12 n.
93. Pisidium amnicum /O. F. MÜLLER/
 XM 39, 54, 55, 78; őssz.: 4 n.
94. Pisidium casertanum /POLI/
 XM 44, 54, 69, 78, 79; őssz.: 5 n.
95. Pisidium henslowianum /SHEPP./
 XM 79; őssz.: 1 n.
96. Pisidium milium HELD
 XM 68; őssz.: 1 n.
97. Pisidium moitessierianum PALAD.
 XM 78; őssz.: 1 n.
98. Pisidium nitidum JENYNS
 XM 68; őssz.: 1 n.
99. Pisidium obtusale /LAMARCK/
 XM 54, 68; őssz.: 2 n.
100. Pisidium personatum MALM
 XM 54, 69, 79; őssz.: 3 n.
101. Pisidium subtruncatum MALM
 XM 57; őssz.: 1 n.
102. Pisidium tenuilineatum STELFOX
 XM 78; őssz.: 1 n.
103. Pisidium sp. indet.
 XM 07, 29, 47, 49, 57, 59, 66, 67, 68, 69,
 77, 78, 79, 88, XN 50, 60; őssz.: 16 n.
104. Planorbis corneus /L./
 XM 15, 24, 25, 38, 39, 44, 47, 54, 55, 56,
 66, 67, 68, 77, 78, XN 50, 60; őssz.: 17 n.
105. Planorbis carinatus O. F. MÜLLER
 XM 66, 68, 77, 78; őssz.: 4 n.
106. Planorbis planorbis /L./
 XM 24, 25, 37, 44, 47, 54, 55, 56, 57, 58,
 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50, 60;
 őssz.: 20 n.
107. Pseudanodonta complanata /ROSSH./
 XM 77, 78; őssz.: 2 n.
108. Punctum pygmaeum /DRAP./
 XM 07, 25, 38, 44, 45, 47, 48, 49, 54, 59,
 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88; ő.: 18 n.
109. Pupilla muscorum /L./
 XM 35, 39, 44, 47, 48, 49, 54, 55, 56, 57,
 59, 65, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50,
 60; őssz.: 21 n.
110. Pupilla triplicata /STUDER/
 XM 57, 68, 69, 77, 78, 79; őssz.: 6 n.
111. Segmentina nitida /O. F. MÜLLER/
 XM 25, 35, 38, 39, 44, 47, 54, 55, 56, 66,
 67, 68, 69, 77, 78, 79, XN 50; ő.: 17 n.
112. Semilimax semilimax /FÉR./
 XM 25, 27, 45, 68; őssz.: 4 n.
113. Sphaerium corneum /L./
 XM 15, 25, 44, 54, 56, 66, 68, 77; őssz.:
 8 n.
114. Sphaerium lacustre /O. F. MÜLLER/
 XM 25, 45, 47, 56, 79; őssz.: 5 n.
115. Sphaerium rivicola /LAMARCK/
 XM 25; őssz.: 1 n.
116. Succinea elegans RISSO

- XM 38, 39, 45, 47, 49, 54, 55, 57, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50; Össz.: 18 n.
117. Succinea oblonga DRAP.
XM 07, 15, 38, 44, 47, 48, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50, 60; Össz.: 23 n.
118. Succinea putris /L./
XM 07, 29, 39, 45, 47, 54, 56, 57, 58, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 88, XN 50, 60; Össz.: 20 n.
119. Theodoxus danubialis /C. PFR./
XM 25, 43, 49, 54, 66, 67, 68, XN 50; Ö.: 8 n.
120. Trichia filicina /PFR./
XM 65; Össz.: 1 n.
121. Trichia hispida /L./
XM 07, 37, 47, 48, 57, 59, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79; Össz.: 13 n.
122. Truncatellina callicratis /SCACCHI/
XM 69, 78, 79, 88; Össz.: 4 n.
123. Truncatellina claustralis /GREDLER/
XM 54, 69, 78, 79; Össz.: 4 n.
124. Truncatellina cylindrica /FÉR./
XM 07, 38, 39, 44, 48, 49, 54, 55, 56, 57, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, XN 60; Össz.: 20 n.
125. Unio crassus RETZIUS
XM 25, 28, 39, 47, 49, 55, 67, 68, 77, 79, XN 50; Össz.: 11 n.
126. Unio pictorum /L./
XM 25, 29, 45, 47, 49, 56, 57, 67, 68, 69, 77, 78; Össz.: 12 n.
127. Unio tumidus RETZIUS
XM 45, 57, 66, 67, 68, 77, 78, XN 50; Ö.: 8 n.
128. Vallonia costata /O. F. MÜLLER/
XM 07, 35, 38, 39, 44, 49, 54, 55, 56, 57, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, XN 60; Össz.: 20 n.
129. Vallonia enniensis /GREDLER/
XM 39, 47, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, XN 50, 60; Össz.: 13 n.
130. Vallonia pulchella /O. F. MÜLLER/
XM 07, 17, 29, 35, 37, 38, 39, 44, 47, 48, 49, 54, 55, 56, 57, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 50, 60; Össz.: 27 n.
131. Valvata cristata O. F. MÜLLER
XM 24, 44, 47, 54, 55, 56, 66, 67, 68, 69, 77, 78; Össz.: 12 n.
132. Valvata piscinalis /O. F. MÜLLER/
XM 15, 37, 47, 54, 66, 67, 68, 69, 77, 78; Össz.: 10 n.
133. Valvata pulchella STUDER
XM 54; Össz.: 1 n.
134. Vertigo alpestris ALDER
XM 68, 69, 79; Össz.: 3 n.
135. Vertigo angustior JEFFREYS
XM 35, 44, 45, 47, 54, 55, 56, 59, 67, 68, 69, 77, 78, 79, XN 50; Össz.: 15 n.
136. Vertigo antivertigo /DRAP./
XM 47, 54, 55, 56, 59, 66, 67, 68, 69, 77, 78, XN 50, 60; Össz.: 13 n.
137. Vertigo mouliinsiana /DUPOUY/
XM 35, 44, 54, 59, 68, 77, 78, XN 50; Ö.: 8 n.
138. Vertigo pusilla O. F. MÜLLER
XM 68, 69, 78, 79; Össz.: 4 n.
139. Vertigo pygmaea /DRAP./
XM 17, 24, 35, 47, 54, 55, 56, 59, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 79, XN 50, 60; Ö.: 17 n.
140. Vitrea contracta /WEST./
XM 35, 44, 47, 48, 49, 54, 55, 57, 59, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 60; Össz.: 16 n.
141. Vitrea crystallina /O. F. MÜLLER/
XM 07, 15, 24, 25, 35, 44, 54, 55, 68, 69, 78, XN 50; Össz.: 12 n.
142. Vitrea subrimata /REINH./
XM 25, 35, 55, 68, 69, 77; Össz.: 6 n.
143. Vitrea pellucida /O. F. MÜLLER/
XM 07, 44, 48, 54, 57, 59, 65, 68, 69, 77, 78, 79, 88, XN 60; Össz.: 14 n.
144. Viviparus contectus /MILLET/
XM 15, 24, 25, 38, 44, 47, 48, 54, 55, 56,

57, 66, 67, 68, 69, 77, 78, 88, XN 50; 8.:
19 n.

145. Zebrina detrita /O. F. MÜLLER/

XN 38, 78, 88; össz.: 3 n.

146. Zonitoides nitidus /O. F. MÜLLER/

XN 07, 15, 24, 35, 37, 39, 44, 45, 47, 54,
55, 56, 57, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 77, 79,
79, 88, XN 50, 60; össz.: 25 n.

Látjuk, hogy az egyes fajok egymástól igen eltérő számú négyzetben kerültek elő: 18 faj, vagyis az összes fajok 12,3 %-a, csupán 1-1 négyzetben fordul elő, 80 faj (54,7 %) 2-12 négyzetben szerepel, 44 faj (30,2 %) 13-25 négyzetben, 2 faj (1,4 %) 27 négyzetben, 1 faj (0,7 %) 29 és szintén 1 faj (0,7 %) 30 négyzetben. Mostanáig tehát a fajoknak kereken 2/3 részét csak 1-12 négyzetben, vagyis az 55 négyzetnek alig 1/5 részében találtuk meg.

A kizárólag egyetlen négyzetben előforduló 18 faj közül a Cochlicopa nitens és Valvata pulchella országos viszonylatban is rendkívül ritka s itt alig várható, hogy még másutt is előbukkanna. A Balea perversa, Discus rotundatus és Helicodonta obvoluta egyéb előfordulása szintén valószínűtlen. Az Anisus leucostoma is nagyon ritka, de a nyugati vizekből még előkerülhet. Eddig csak Szentgyörgyvölgyön, patakmenti kiöntéses pocsolyában találtam néhány élő példányát. Az An-cylus fluviatilis is élhet még másutt is, a Trichia filicina pedig nagyon valószínű, hogy több helyen is meglesz. Hasonlóképpen - különösen nyugaton - számolhatunk a Cepaea hortensis, a Keszthelyi-hegység több négyzetében pedig a Macrogastra plicatula fellelésével. A meztelen csigák (Arion, Deroceras, Milax, Limax) "ritkaságát" a rájuk vonatkozóan különösen hiányos gyűjtések rovására írhatjuk, viszont az ú. n. "apró kagylók" (Pisidium, Sphaerium) esetében arról van szó, hogy a talált példányok jelentős része még meghatározatlan és így a Pisidium indet. gyűjtőnév alatt szerepel, eddig 16 négyzetben.

Az eddig 146 fajon túlmenően - a szomszédos megyék, valamint Jugoszlávia s részben a közeli Ausztria határos területeit alapul véve - még a következő fajok előkerülésének van kisebb-nagyobb valószínűsége: Fagotia esperi, Helicigona arbustorum, H. planospira, Isognomostoma isognomostoma, Physa acuta, Pomatias elegans, Trichia erjavecii és Viviparus acerosus, végül - esetleg - egyéb kelet-alpesi és mediterrán fajokra is számíthatunk.

Zala megye malakológiai felkutatottsága

Az alábbi jegyzékben a négyzetek jele után az eddig talált fajok összes száma következik, majd pedig e fajokat sorolom fel (a fajjegyzék sorszámával jelezve).

1. XM 06	-
2. XM 07	28: 10, 12, 17, 26, 27, 29, 35, 38, 39, 54, 64, 76, 82, 83, 88, 89, 91, 103, 108, 117, 118, 121, 124, 128, 130, 141, 143, 146.
3. XM 08	-
4. XM 14	-
5. XM 15	24: 6, 8, 11, 12, 24, 26, 36, 39, 56, 64, 72, 75, 76, 77, 82, 88, 90, 104, 113, 117, 132, 141, 144, 146.
6. XM 16	1: 18
7. XM 17	5: 39, 42, 48, 130, 139.
8. XM 18	-
9. XM 19	-

10. XM 24 14: 11, 26, 39, 65, 75, 77, 82, 104, 106, 131, 139, 141, 144, 146.
11. XM 25 37: 4, 6, 8, 24, 26, 27, 29, 34, 35, 36, 38, 39, 42, 50, 55, 56, 64, 76, 77, 80, 85, 89, 91, 104, 106, 108, 111, 112, 113, 114, 115, 119, 125, 126, 141, 142, 144.
12. XM 26 -
13. XM 27 5: 4, 29, 39, 40, 112.
14. XM 28 3: 6, 40, 125.
15. XM 29 18: 3, 7, 27, 29, 31, 33, 34, 35, 64, 76, 78, 82, 89, 91, 103, 118, 126, 130.
16. XM 33 -
17. XM 34 8: 1, 4, 27, 42, 55, 64, 89, 91.
18. XM 35 28: 6, 7, 22, 29, 30, 32, 39, 40, 42, 50, 54, 58, 64, 78, 84, 85, 89, 109, 111, 128, 130, 135, 137, 139, 140, 141, 142, 146.
19. XM 36 -
20. XM 37 9: 12, 26, 39, 76, 106, 121, 130, 132, 146.
21. XM 38 32: 1, 4, 7, 24, 26, 29, 31, 35, 36, 39, 40, 42, 46, 55, 62, 64, 70, 82, 85, 89, 90, 92, 104, 108, 111, 116, 117, 124, 128, 130, 144, 145.
22. XM 39 28: 3, 24, 27, 31, 34, 39, 40, 64, 65, 75, 76, 77, 78, 82, 83, 85, 91, 93, 104, 109, 111, 116, 118, 124, 125, 128, 129, 130, 146.
23. XM 42 -
24. XM 43 9: 1, 9, 27, 34, 35, 64, 77, 89, 119.
25. XM 44 42: 1, 13, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 34, 35, 36, 39, 54, 55, 63, 64, 75, 78, 82, 83, 87, 90, 91, 94, 104, 106, 108, 109, 111, 113, 117, 124, 128, 130, 131, 135, 137, 140, 141, 143, 144, 146.
26. XM 45 26: 12, 15, 16, 17, 27, 29, 30, 34, 35, 42, 61, 64, 75, 76, 77, 78, 90, 108, 112, 114, 116, 118, 126, 127, 135, 146.
27. XM 46 -
28. XM 47 51: 3, 6, 7, 12, 14, 22, 24, 26, 27, 29, 34, 35, 39, 40, 42, 47, 59, 61, 64, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 82, 90, 92, 103, 104, 106, 108, 109, 111, 114, 116, 117, 118, 121, 125, 126, 129, 130, 131, 132, 135, 136, 139, 140, 144, 146.
29. XM 48 39: 1, 4, 6, 7, 26, 27, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 43, 55, 58, 61, 63, 64, 77, 80, 82, 84, 85, 87, 89, 91, 108, 109, 117, 121, 124, 130, 140, 143, 144.
30. XM 49 29: 1, 4, 7, 8, 34, 35, 36, 40, 42, 54, 55, 58, 61, 64, 80, 82, 87, 89, 103, 108, 109, 116, 119, 124, 125, 126, 128, 130, 140.
31. XM 52 -
32. XM 53 -
33. XM 54 82: 2, 3, 4, 6, 7, 12, 13, 14, 17, 20, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 48, 50, 53, 54, 59, 61, 63, 64, 70, 72, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 99, 100, 104, 106, 108, 109, 111, 113, 116, 117, 118, 119, 123, 124, 128, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 139, 140, 141, 143, 144, 146.
34. XM 55 48: 4, 6, 12, 13, 22, 24, 26, 27, 29, 30, 31, 34, 36, 39, 40, 43, 50, 55, 59, 61, 65, 75, 76, 78, 82, 87, 89, 90, 93, 104, 106, 109, 111, 116, 117, 124, 125, 128, 130, 131, 135, 136, 139, 140, 141, 142, 144, 146.
35. XM 56 48: 4, 12, 14, 18, 22, 24, 26, 27, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 39, 40, 46, 54, 55, 58, 59, 61, 64, 75, 77, 82, 87, 89, 90, 92, 104, 106, 109, 111, 113, 114, 117, 118, 124, 126, 128, 130, 131, 135, 136, 139, 144, 146.
36. XM 57 40: 3, 4, 12, 21, 26, 27, 29, 31, 34, 35, 36, 39, 46, 55, 58, 61, 64, 76, 78, 82, 89, 90, 101, 103, 106, 109, 110, 116, 117, 118, 121, 124, 126, 127, 128, 130, 140, 143, 144, 146.
37. XM 58 13: 7, 34, 35, 39, 42, 61, 64, 76, 82, 90, 106, 117, 118.
38. XM 59 42: 4, 6, 27, 29, 30, 31, 34, 35, 39, 40, 42, 45, 53, 54, 58, 61, 64, 76, 78, 82, 83, 85, 89, 90, 91, 103, 108, 109, 117, 118, 121, 124, 128, 129, 130, 135, 136, 137, 139, 140, 143, 146.
39. XM 64 -
40. XM 65 22: 27, 31, 34, 35, 39, 55, 64, 78, 82, 90, 91, 109, 116, 117, 118, 120, 124, 128, 129, 130, 143, 146.
41. XM 66 54: 3, 8, 12, 13, 16, 22, 25, 26, 27, 29, 34, 35, 36, 39, 42, 54, 55, 57, 59, 64, 65, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 82, 83, 90, 92, 103, 104, 105, 106, 108, 111, 113, 116, 117, 118, 119, 121, 124, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 136, 139, 144, 146.

42. XM 67 69: 3, 4, 8, 12, 13, 14, 16, 18, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 34, 35, 36, 39, 40, 42, 46, 52, 54, 55, 57, 59, 64, 65, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 82, 83, 85, 86, 88, 89, 90, 92, 103, 104, 106, 108, 109, 111, 116, 117, 118, 119, 121, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 135, 136, 139, 144, 146.
43. XM 68 110: 1, 3, 4, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 70, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 96, 98, 99, 103, 104, 105, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 116, 117, 118, 119, 121, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 146.
44. XM 69 97: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 12, 14, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 52, 53, 54, 55, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 74, 75, 76, 78, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 92, 94, 100, 103, 106, 108, 109, 110, 111, 116, 117, 118, 121, 122, 123, 124, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 146.
45. XM 77 86: 3, 4, 6, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 34, 35, 36, 39, 40, 42, 47, 51, 52, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 82, 83, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 116, 117, 118, 121, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 135, 136, 137, 139, 140, 142, 143, 144, 146.
46. XM 78 112: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 92, 93, 94, 97, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 116, 117, 118, 121, 122, 123, 124, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 143, 144, 145, 146.
47. XM 79 75: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 12, 21, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 45, 46, 48, 50, 53, 54, 55, 58, 61, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 76, 78, 79, 80, 82, 84, 86, 87, 89, 90, 94, 95, 100, 103, 106, 108, 109, 110, 111, 114, 116, 117, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 129, 130, 134, 135, 138, 139, 140, 143, 146.
48. XM 87 -
49. XM 88 38: 1, 4, 25, 26, 34, 35, 39, 40, 42, 45, 46, 48, 53, 54, 55, 58, 61, 64, 75, 76, 82, 87, 90, 92, 103, 106, 108, 109, 116, 117, 118, 122, 130, 140, 143, 144, 145, 146.
50. XN 30 -
51. XN 40 -
52. XN 50 57: 3, 4, 5, 6, 8, 12, 17, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 34, 36, 38, 39, 40, 42, 50, 54, 55, 58, 59, 61, 64, 75, 76, 78, 82, 83, 88, 89, 90, 91, 92, 103, 104, 106, 109, 111, 116, 117, 118, 119, 125, 127, 129, 130, 135, 136, 137, 139, 141, 144, 146.
53. XN 51 -
54. XN 60 30: 4, 12, 26, 27, 29, 31, 35, 39, 61, 64, 76, 78, 82, 87, 90, 103, 104, 106, 109, 117, 118, 124, 128, 129, 130, 136, 139, 140, 143, 146.
55. XN 70 -

Fenti jegyzék szerint az 55 négyzet közül 18 (33 %) "fehér", vagyis ott még egyáltalán nem volt gyűjtés. Ezek a négyzetek túlnyomórészt a megye határain fekvő töredékek s részben, vagy gyakran nagy részben, más megyék, illetve Jugoszlávia területére nyúlnak át. Három négyzet azonban: XM 26, XM 36 és XM 46, a megye belsejében fekszik s nagyjából Kerkateskánd-Lentiszombathely-Bárszentmihályfa vonalától keletre 30 km hosszán, majdnem a Principális-csatornáig terjed. Az XM 87 jelű négyzet szintén csak apró töredék (nagy része Somogyhoz tartozik) s Balatonyöröktől délkeletre kizárólag balatoni, nyíltvízi területből áll. Ezért ebből a négyzetből Zala megyében alig várhatunk érdemleges gyűjtést.

A többi 37 négyzetben (67 %) már volt gyűjtés, tehát az országos térképen "feketének" jelöljük, de mégis igen eltérő a felkutatottságuk mértéke. Ez a mérték - nyersen - attól függ, hogy az illető négyzetből eddig hány fajt ismerünk. Ez azonban önmagában mégsem ad valószínű képet, mert hiszen nem élhet mindenütt ugyanannyi faj. Pl. a teljes egészükben síksági, egyöntetű, belterjes mezőgazdasági művelés alatt álló (vagy teljesen beépített) területek sokkal kevesebb puhatestű fajnak nyújtanak életlehetőséget, mint a változatos domborzatúak, vízfolyásokban, vizenyős területekben gazdagok.

Ezért az egyes négyzetek természeti jellemzőit alapul véve, de egyszersemind a szomszédos területek esetleg már ismert faunájára is figyelve, mindegyik négyzetnél egyenként "megbecsültem", hogy ott milyen fajokra számíthatunk. Hangsúlyoznom kell, hogy mivel ez valószínűségi számítás, csak hozzávetőleges adatnak lehet a becslés eredményét tekinteni. Mégis úgy vélem, hogy a további kutatásokra elég alkalmas kiindulás lehet.

Igen hosszadalmas lenne és itt nem is szükséges minden négyzetre vonatkozóan ismertetni az ott már előkerült fajokon túlmenően még várható fajokat. Ezért csak néhány négyzetnél mutatom be, a becslés munkamódszerének szemléltetésére, e fajok jegyzékét. Ez csupán a még számításba jövő fajokat tartalmazza, a fajjegyzék sorszámait szerint jelölve.

XM 25 (Szentmargitfalva, Kányavár, Szécsisziget és Kerka-szentkirály közti terület): 1, 12, 40, 54, 58, 59, 61, 66, 75, 78, 82, 90, 103, 109, 117, 118, 120, 121, 124, 128, 130, 132, 136, 139, 143, 146, továbbá a Helicigona planospira és H. arbustorum.

XM 43 (Belezná, Molnári, Murakeresztúr, Fityeház és Bajcsa körzete): 3, 4, 6, 7, 11-17, 24, 26, 29-31, 36, 38-40, 42, 43, 50, 53, 54, 55, 58, 59, 61, 62, 65, 66, 74-76, 78-80, 82-85, 87, 88, 90, 91, 103, 104, 106, 108, 109, 111, 112, 117, 118, 120, 121, 124, 128, 130, 132, 136, 139, 143, 144, 146, valamint a Helicigona arbustorum, H. planospira és Pomatias elegans.

XM 53 (az előbbtől közvetlenül keletre, kb. Surd, Pátró és Liszó határa): 1, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 15-17, 24, 26, 27, 29-31, 34-36, 38-40, 42, 43, 50, 53-55, 58, 59, 61, 64, 66, 75-78, 80, 82-85, 87-92, 103, 104, 106, 108, 109, 111, 112, 117-121, 124, 125, 128, 130, 132, 135, 136, 138-140, 142-144, 146, és Helicigona arbustorum, H. planospira, Pomatias elegans, Viviparus acerocus.

A most következő táblázatban ismét felsorolom az 55 négyzetet, de itt már szembeállítom a várható fajok számát az eddig megtalált fajszámmal, majd e kettőt egymáshoz arányítva megkapjuk a felkutatottság százalékát (% = talált fajok x 100, osztva a várható fajok számával). V = várható fajok, T = talált fajok száma.

	V	T	%		V	T	%		V	T	%
1. XM 06	56	-	0	7. XM 17	62	5	8	13. XM 27	58	5	9
2. XM 07	58	28	48	8. XM 18	67	-	0	14. XM 28	61	3	5
3. XM 08	64	-	0	9. XM 19	8	-	0	15. XM 29	67	18	27
4. XM 14	34	-	0	10. XM 24	70	14	20	16. XM 33	24	-	0
5. XM 15	69	24	35	11. XM 25	65	37	57	17. XM 34	38	8	21
6. XM 16	58	1	2	12. XM 26	67	-	0	18. XM 35	51	28	55

	V	T	%		V	T	%		V	T	%			
19.	XM 36	65	-	0	32.	XM 53	79	-	0	45.	XM 77	89	86	97
20.	XM 37	59	9	15	33.	XM 54	97	82	85	46.	XM 78	113	112	99
21.	XM 38	69	32	46	34.	XM 55	83	48	59	47.	XM 79	89	75	84
22.	XM 39	65	28	43	35.	XM 56	75	48	64	48.	XM 87	0	-	0
23.	XM 42	55	-	0	36.	XM 57	67	40	60	49.	XM 88	79	38	48
24.	XM 43	77	9	12	37.	XM 58	60	13	22	50.	XN 30	26	-	0
25.	XM 44	55	42	76	38.	XM 59	64	42	66	51.	XN 40	49	-	0
26.	XM 45	53	26	49	39.	XM 64	56	-	0	52.	XN 50	80	57	71
27.	XM 46	66	-	0	40.	XM 65	67	22	33	53.	XN 51	63	-	0
28.	XM 47	73	51	70	41.	XM 66	75	54	72	54.	XN 60	62	30	48
29.	XM 48	72	39	54	42.	XM 67	82	69	84	55.	XN 70	41	-	0
30.	XM 49	73	29	40	43.	XM 68	113	110	97					
31.	XM 52	7	-	0	44.	XM 69	101	97	96					

E táblázat százalékait megfelelően csoportosítva megállapíthatjuk, hogy az 55 négyzet közül a felkutatottság %-a 18-ban 0, 4-ben 1-10, 6-ban 11-30, 9-ben 31-50, 8-ban 51-70, 6-ban 71-90 és csupán 4-ben 91-99 %. Vagyis az 55 négyzet közül 37-ben 0-50 %-os a felkutatottság és csak 18 négyzetben magasabb 50 %-nál.

Igen szemléltető részadatokat kapunk, ha külön-külön kiszámítjuk a megye nyugati, keleti és Keszthely környéki területeire a felkutatottság mértékét:

Nyugat, vagyis kb. a Principális-csatornáig terjedő terület az XM 06-49 és XN 30-40 kódokkal jelölt négyzetek : 24 %.

Kelet, Keszthely környéke nélkül XM 52-66, XN 50-70 : 45 %.

Keszthely környéke XM 67-88 : 88 %.

Az egész megye puhatestű-faunájának átlagos felkutatottsága: 42 %.

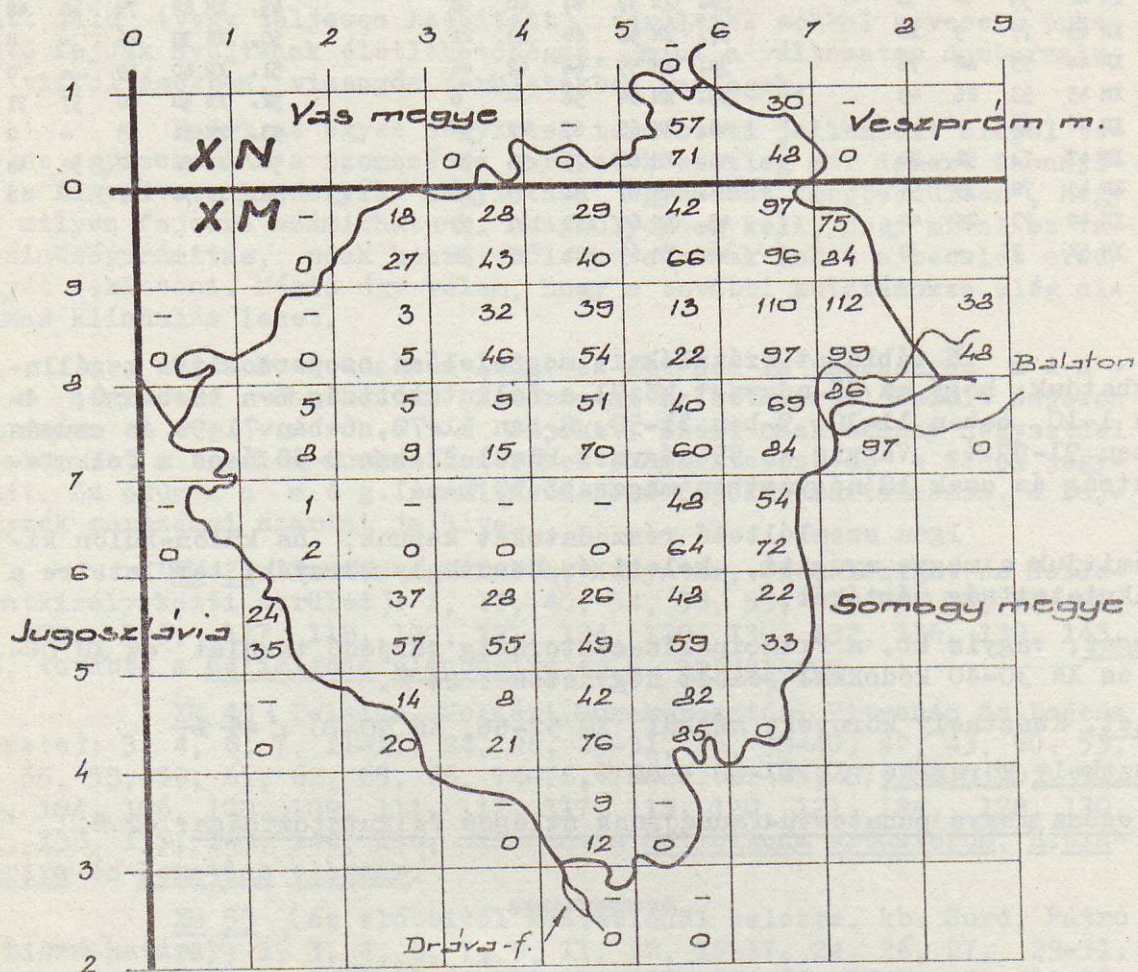
Zusammenfassung

Bis Ende 1980 wurden im Gebiet des Komitates Zala /3786 km²/ 146 Molluskenarten gesammelt, aber die Forschungen weisen noch viele Lücken auf. Diese Abhandlung bringt verschiedene Listen, um den Stand der Forschungen zu veranschaulichen. Artenliste: bezeichnet die betreffenden Planquadrate, wo die Art gefunden wurde. Planquadratenverzeichnis: gefundene Arten /mit Nummern der Artenliste/. Tabelle: V: Zahl der voraussichtlich zu erwartenden Arten, T: bisher gefundene Arten, %: Prozentsatz der malakologischen Erforschung der einzelnen Planquadrate. Karte: in den Quadraten oben: die Zahl der gefundenen Arten; unten: Prozentsatz der Erforschung. Endergebnis: weitere, planmäßige Forschungen sind erforderlich.

Irodalom

PINTÉR, L., RIHNOVSZKY, A. és S. SZIGETHY, A. /1979/: A magyarországi recens puhatestűek elterjedése. Soosiana, Suppl. I: I-VI + 1-351. - PINTÉR, L. und S. SZIGETHY, A. /1979/: Die Verbreitung der rezenten Mollusken Ungarns: Neunachweise und Berichtigungen, I. Soosiana, 7: 97-108. - PINTÉR, L. und S. SZIGETHY, A. /1980/: Die Verbreitung der rezenten Mollusken Ungarns: Neunachweise und Berichtigungen, II. Soosiana, 8: 65-80.

Zala megye malakológiai térképe - Malakologische Karte des Komitates
Zala

Az egyes négyzetekben felül az eddig talált fajok számát, alul pedig a felkutatottság %-át tüntettem fel. A megye városai a következő négyzetekben vannak: Zalaegerszeg: XM 38, XM 39, XM 48, XM 49; Keszthely: XM 77, XM 78; Lenti: XM 16; Nagykanizsa: XM 44, XM 54, XM 55.

DR. PINTÉR ISTVÁN

Keszthely
Móricz Zs. u. 1.

H-8360